

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer 'En Ya'aqov

agadot Bavli vi-Yerushalmi 'im perushe ve-ha-ḥidushim she-ba'u bo
ke-khol asher nidpesu kamah pa'amim : u-ve-tosefet ma'alot rabim

Ibn-Ḥaviv, Ya'aqov Ben-Shelomoh

המלש ןב בקעי, ביבח-ןבא

[Kaliningrad?], [1860?]

יעיבש קרפ. תותימ עברא

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9322

ארבע מיתות

פרק שביעי

צג הניא היה ר' מאיר אומר מה ת"ל *את אביה נב היא מחללת שאם היו נוהגין בו קדש

ויקר' כל נוהגין בו חול כבוד נוהגין בו בזיון אומרים ארור שזו ילד ארור שזו גידל ארור שיצאה זו מחלצין אמר רב אשי כמאן קרינן רשיעא בר רשיעא ואפילו לרשיעא בר צדיקא כמאן (כתני תנאי) [כתאי תנאי] : משנה מצות הנשרפים וכו' ונותנין סודר קשה לתוך הרכה וכורך על צוארו זה מושך אצלו וזה מושך אצלו עד שפותח את פיו ומדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו ויורדת לתוך מעיו וחומרת את בני מעיו וכו' : גמ' מנ"ל אתיא שרפה שרפה מעדת קרח מה להלן שרפת נשמה וגוף קיים אף כאן שרפת נשמה וגוף קיים

קשה לתוך הרכה כורכים סודר קשה לתוך הרכה מפני שהרכה אינה קונקת לפתוח פיו והקשה מקבלת את גרוכו ומכוולתו לפיכך קשה מנפנים למנוק ורכה מנפן להגין : [ומדליק מתיך] : הפתילה נגמ' מפרש פתילה של אבר : וחומרת לשון קטרטרו מעי [כוולת] : מנ"ל דכי האי גונא שריפה היא [דקאמר רמסכא] : אתיא שריפה שריפה כתיב הכא נאש חשרף וכתיב התם אשר הקריבו השרופים מה להלן גוף קיים

ס"ט ט"ז :

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין רמד

ר' אלעזר אומר אתיא שרפה שרפה מבני אהרן
מה להלן שרפת נשמה וגוף קיים אף כאן שרפת
נשמה וגוף קיים מאן דיליף מעדת קרח מנ"ל
דכתיב *את מחתות החטאים האלה בנפשותם ^{ודברי יו}
שנשמתם נשרפת וגוף קיים ואידך היא שרפה
ממש [היא] ומאי בנפשותם שנתחייבו שרפה על
עסקי נפשותם כדריש לקיש דאר"ל מ"ד *בחנפי ^{מהל' לה}
לעגב מעוג חרק עלי שינימו בשביל חנופה שהחניפו
לקרח על עסקי לגומה חרק עליהם שר של גיהנם
שיניו ומאן דיליף מבני אהרן מנ"ל דכתיב *וימותו ^{ויקרא י}
לפני ה' כעין מיתה ואידך הוא שרפה ממש ^{הצ}
הואי ומאי דכתיב וימותו דאתחיל בהו מגואי כעין ^כ
מיתה דתניא אבא יוסי בן דוסתאי אומר שני ^{כ"ד}
חוטאים של אש יצאו מבית קדשי הקדשים ונחלקו
וכו': מבני אהרן דכתיב נהו יצכו את השרפה : מנ"ל דעת
קרח הכי הווי : בנפשותם ולא בגופם : שרפה ממש הלכך
ע"כ לא מליכין למילף גוף קיים מהתם [ולקמן פריך ותהוי שריפה
ממש ולילף שריפת נ"ד מיכיה ותהוי ממש] : על עסקי נפשותם
על קניפת אכילה ושתייה הנכנסת בנפשותם : בחנפי לעגי
מעוג בשביל חנופה של לגימות מעוג שהאכילס והזקס קרח
לעדתו וכתקברו עמו חרק עלי וגו' . מעוג לשון דבר הנאכל
דכתיב באלמנה הלרפית שאמרה לאליהו קי יי' אלהיך אס יש
לי מעוג : מנ"ל דגוף קיים בבני אהרן : שרפה ממש אף
הגוף אבל ענפכים התקילה שריפתן ושרפה ואכלה עלמות

לארבע ונכנסו שני בחוטמו של זה ושנים בחוטמו
ויקרא י של זה ושרפום והכתיב *ותאכל אותם אותם
ולא כגדיהם:

צד וכבר היו משה ואהרן מהלכים בדרך ונדב
סס ואביהוא מהלכין אחריהם וכל ישראל
ע"י נס"ה אחריהם א"ל נדב לאביהוא אימתי ימותו שני
זקנים הללו ואני ואחתי ננהיג את הדור אמר
להן הקב"ה נראה מי קובר את מי אמר רב פפא
היינו דאמרי אינשי נפוישי גמלי סבי דטעינו
משכי דהוגני:

צה א"ר אלעזר *למה ת"ח דומה לפני עם הארץ
סס בתחלה דומה לו לקחון של זהב סיפר עמו

סס ע"כ נזכר: זה הכתיב ותאכל אותם ומשמע מיעוט אותם ולא דבר
אחר ואם הכל נשרף מאי קא מעטע ומשכי אותם ולא כגדיהם:
וכבר היו איידי דאיירי בנבי אהרן תכל ליה הכא לאשמעינן
דנזביל שהיו מנקשין שררה ורנכות מתו: נפוישי גמלי
סבי דטעינו משכי דהוגני הרבה גמלים זקנים שטוענין עורות
גמלים יונקים מתו. בכרי מדין ועיפה עתרגמינן הוגני בכרה
קלה היינו גמלא נערה ויונקה שהיא קלה ועסקיה רעים מעטת
שלא הורגלה לטעון משאוי:

ע' נגח' למה ת"ח בו משום דאיירי בעדת קרק נקט לה שהיו ת"ק
כדכתיב כשיאי עדה קריאי מועד אנשי שם ועל שם שפיתם
קומתו רשע כשכחטו מענו הוקלה בעיניו להשיאם ולהקזיק ידו
בעסקלות ולמרוד בהקב"ה: בתחלה בעודו מתכבד בכבוד
שאין לריד לו הוא יקר בעיניו:

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין דמה

דומה לו לקחון של כסף נהנדה ממנו דומה לו
לקחון של חרס כיון שנשכר שוב אין לו תקנה:
(הניא כתיב *ואשיריהם תשרפין באש) [א"ר צו
ששת תניתוה] ומה אילנות שאין אוכלים נה
ואין שותים ואין מריחים אמרה תורה השתח
שרוף וכלה הואיל ובא לאדם תקלה על ידם
המתעה את חברו מדרכי חיים לדרכי מיתה עאכ"ו:
ת"ר ד' מצות נצטוו בני נח דינין וברכת השם צו
וע"ו וגילוי עריות ושפיכות דמים וגזל ואבר נו
מן החי *ר' (חנינא) [חנינא בן גמליאל] אומר אף
על הדם [מן החי] ר' חידקא אומר אף על
הסירוס. ר' שמעון אומר אף על הכישוף. ר'
יוסי אומר כל האמור בפרשת מכשף בן נח מזהר
עליו. *לא ימצא בך מעביר בנו וגו' כי תועבת
ה' כל עושה אלה ובגלל התועבות האלה וגו' ולא
ענש הכתיב אלא א"כ הזהיר. ר' (אליעזר) [אלעזר]
אומר אף על הכלאים. מותרים בני נח ללבוש
[אילנות של אשרה דכתיב זהו תשרפון באש : אמרה תורה וכו'
אלמא תקלה וכו' * שאף הם הזהירו על ע"ז] : ע' בנח'
וגילוי עריות כולן קוז מכער' המאורסה כדכתי' גני אביאלך הכך
סת על האשה אשר לקחת והיא בעולת בעל בעולת בעל יש
להם נערה מאורסה אין להם : אף על הדם מן החי [כולהו יליף
טעמייהו לקטן] : פרשת מכשף זו היא שמזכיר והולך לא ימצא
בך ובגלל התועבות האל ומדענש עליהן ש"מ הזהירו על כולן
דלא ענש אלא א"כ הזהיר : מותרין בני נח כו' סיפא דמילתא

כלאים ולזרוע כלאים ואינ' אסורים אלא בהרבעת
 בהמה והרכבת אילן מנה"מ א"ר יוחנן דאמר קרא
 רשית נ *ויצו ה' אלהים על האדם לאמר מכל עץ הגן
 טס ית אכול תאכל ויצו אלו הדינים וכה"א *כי ידעתיו
 למען אשר יצוה את בניו ואת בנתו אחריו וגו'. ה' זו
 ויקרא כד ברכת השם וכה"א *ונקב שם ה' מוח יומת. אלהים
 שנות כ זו ע"ז וכן הוא אומר *לא יהיה לך אלהים אחרים
 רשית ט על פני. על האדם זו שפיכות דמים וכה"א *שופך
 ידויה נ דם האדם. לאמר זו גילוי עריות וכה"א *לאמר
 הן ישלח איש את אשתו והלכה מאתו והיחלה
 לאיש אחר. מכל עץ הגן ולא גול. אכול תאכל
 ולא אבר מן החי. כי אתא ר' יצחק תאני אפכא
 ויצו זו ע"ז אלהים אלו הדיני' בשלמ' אלהים אלו
 שנות כנ הדינים דכתיב *ונקרב בעל הבית אל האלהים
 אלא ויצו זו ע"ז מאי משמע רב חסדא ורב יצחק
 טס לכ בר אבדימי חד אמר מהכא *סרו מהר מן הדרך
 קופע ס אשר צויתים עשו להם וגו' וח"א מהכא *עשוק
 אפרו' רצוץ משפט כי הואיל הלך אחרי צו.
 דר' אליעזר היא וכולה מפרש לקמן: מכל עץ הגן ולא גול
 מדאילטריך למישרי ליה ולהפקיר לו עני הגן ש"ס שאינו מופקר
 לו כאשר לו: אכול תאכל העומד לאכילה ולא תאכל אבר מן
 הקי דנהסה נקייה אינה עומדת לאכילה אלא לגדל ולדות: עשוק
 אפרים מיד שוכאיו ורלוץ משפט רלוץ ע"י שופטיו של הקב"ה:
 כי הואיל הלך אחרי צו מפני שנתרלה ללכת אחרי צווי כניאים

האילנות הים זכ תש טכ זיחח'ס: איסוס ס"ד: ה'ה ב"ה ה'ה

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין רמו

ואדינן בני נח איפקוד והתניא עשר מצות נצטוו
בני ישראל במרה שבע שקבלו בני נח והוסיפו
עליהם דינים ושבת וכבוד אב ואם. דינים דכתיב
*שם שם לו חק ומשפט. שבת וכבוד אב ואם
דכתיב *כאשר צוך ה' אלהיך ואמר רב יהודה ^{לדניס פ}
כאשר צוך במרה אמר רב נחמן אמר רבה בר
אבוה לא נצרכה אלא לעדה ועדים והתראה אי
הכי מאי והוסיפו עליהם דינים אלא אמר רבא
לא נצרכה אלא לדיני קנסות אכתי הוסיפו בדינים
מיבעי ליה וכו' אלא אמר (רב פפא) [רבא]
אל זעל: כאשר צוך ה' אלהיך (כדכתיב) [כתיב] בדברות
האחרונות גבי שבת וכבוד אב ואם והיכן לוך הא ליכא למימר
דמשה הוה אמר להו בערבות מואב כאשר לוך בסיני דמשה לאו
מאליו היה שוכה להם משנה תורה ומזהירם על מותיו אלא כמו
שקבלה הוה היה קוזר ומגיד להם וכל מה שכתוב בדברות
האחרונות היה כתוב בלוקות וכן שמע בסיני: לעדה ועדים
והתראה וכן כלטוו ישראל במרה להיות דכין בסנהדרין של כ"ג
כדאמרי' עדה שופטת ועדה מללת דכני כס לא איפקוד בהכי
כדילפינן לקמן מקראי דבן כס כהרג בעד אקד ובדיין אקד: א"ה
מאי הוסיפו עליהן דינין אין אלו דינין אלא מלות דייכין: דיני
קנסות הוסיפו במרה דכני כס לא הוזהרו עליהן דכתיב וילו
וגמרי' לה מאשר יטוה דהתם לדקה ומשפט כתיב דהייכו דין
ופשרה אבל קנסות לאו משפט כינהו דקנסין ליה טפי מדיכיס:
בדינן מיבעי ליה דלהוי משמע שהוסיפו להם בהלכות דינין

ש"ס ב חוטא שנא *ואם לא לקחתי בחוקה וכתיב *וחתי
ש"ס חטאת הנערים גדולה מאד את פני ה' רב הונא
אינו לז' אמר תקצץ ידו שנאמ' *וזרוע רמה תשבר רב
הונא קץ ידא. ר' אלעזר אומר אין לו תקנה אלא
ש"ס כב קבורה שנא' *ואיש זרוע לו הארץ וא"ר אלעזר
לא נתנה קרקע אלא לבעלי זרועות שנ' ואיש
חשלי יכ זרוע לו הארץ ואמר ר"ל מ"ד *עובד אדמתו
ישבע לחם אם עושה אדם עצמו כעבד לאדמה
ישבע לחם ואם לאו לא ישבע לחם:

צט אמר ריש לקיש בן נח ששבת חייב מיתה שנ'
ש"ס *ויום ולילה לא ישבותו ואמר מר אזהרה

ואם לא לקחתי בחוקה זכני עלי כתיב שהיו תוקפין זכנר
הזנקים ואומרים אם לא מתן לי חקק בזוקה דהיינו כמרים
ידו שהיו מגזמים להכות: וזרוע רמה הרגילה לרום על קברו:
קץ ידא מאדס אחד שהיה רגיל להכות את קברו וקנסו זכך
כדאמרי' בסירקין דלעיל בית דין מכין ועונשין שלא מן התור'
לעשות סייג וגדר לדבר: ואיש זרוע איש שמכין זרוע לו הארץ
מתוקנת לקבורה כלומר ראוי להמיתו ולקוברו: לא ניתנה קרקע
כלו' אין ראוי לקנות קרקע אלא לזכני זרוע מפני שהתגר רבה
ע"י קרקע שנאות בהמות ומפסידות וגנבים באין וגנבים
(ועוברין עליה) [ועוררין עליו] ולריך שיהא חזק לעומתם לעמוד
כנגדן: כעבד לאדמה לעסוק בה תמיד לקריש' והשקאה
בן נח ששבת ממלאכתו יום שלם חייב מיתה שכ' ויום ולילה לא

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין רמח

שלהן זו היא מיתתן (פשיטא) אמר רבינא (לא
 נצרכה) אפי' בשני בשבת *א"ר יוחנן נכרי שעוסק בט
 בתורה חייב מיתה שנא' *תורה צוה לנו משה דכ"ג
 מורשה. לנו מורשה ולא להם וליחשבה גבי
 שבע מצות. מ"ד מורשה מגול קא גזיל לה. מאן
 דאמר מאורסה דינה כנערה המאורסה דבסקילה.
 מיתובי היה רבי מאיר אומר מנין שאפילו נכרי
 ועוסק בתורה שהוא ככהן גדול שנא' *אשר יעשה
 אוחם האדם וחי בהם כהני' לויים וישראלים לא
 נאמר אלא *האדם הא למדת שאפי' נכרי ועוסק
 ישנותו וקא דריש לה לא ישנותו ממלאכה דאנכי אדם [כמי] וביכחות
 קאי ולא תימא לא ישנותו אהך ו' עתים דקרא קאי כלומר סא
 יבטלו לא יפסקו מלהיות. פשיטא אמר רבינא לא גרסינן דהא
 טובא קממע לן דאנכי אדם קאי [ולא תימא לא ישנותו אהך
 ו' עתים דקרא קאי כלו' לא יבטלו ולא יפסקו מלהיות]: (לא
 נצרכה) [אמר רבינא] כו' לא תימא שניתה (לשון קובה דקאמר
 ר"ל) [דקאמ' ר"ל לשום קובה קאמ'] דלא לכויין לשבות כגון בשבת
 שהוא יום שניתה לישראל ונא' בשבת שזבתין בו הכולרים אלא
 מכוונה בעלמא קא אסר להו שלא יבטלו ממלאכה ואפי' יום שאיט
 בר שניתה: שני בשבת יומא קמא דלאו בר שניתה נקט וה"ה
 דהוה מלי למנקט ג' וד': מורשה לנו ולא להם ואיכא משום
 גזל כדמפרש: מורשה מאורסה אמוראי איכא דרשי להו גבי
 עם הארץ נס' אלו עוברין בפסקים: מיגזל קא גזיל להו והא
 קחשיב גזל וכן נערה המאורסה דהא בכלל גילוי ערוות הוא:

שם סב
 ארבעה
 ארבעה
 ויקרא יח
 ע' כחוס'
 כנחו' הכא

בתורה הרי הוא ככהן גדול התם בשבע מצות
דידהו:

ק אמר רב יהודה אמר רב אדם הראשון לא הותר
לו בשר לאכילה דכתיב *לכם יהיה לאכלה
ולכל חית הארץ ולא חית הארץ לכם וכשבאו
בני נח התיר להם שנא' *כירק עשב נתתי לכם
את כל יבול לא יהא אבר מן החי נוהג בו ת"ל
*אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו [וכו'] מיתבי
*ורדו בדגת הים מאי לאו לאכילה לא למלאכה
ודגים בני מלאכה נינהו אין כדרחבא דבעי רחבא
*הנהיג בעיזא ושבוטא מאי ת"ש *ובעוף השמים מאי
לאו לאכילה לא למלאכה. ועופות בני מלאכה נינהו
אין בדבעי (רבא) [רבה] בר רב הונא דש באווזין
[בשבע מצות דידהו עוסקין בהלכות אותן שבע מצות להיות
בקיטין בהן]:

לא הותר בשר לאכילה דכתיב הכה נתתי לכם את כל עשב
זרע זרע וגו' ולכל חית השדה לכם ולחיות נתתי כל
העשבים ואת כל האילנות ואת כל ירק עשב לאכלה אבל (כל)
חית הארץ לא נתתי לכם: כירק עשב שהפקרתי לאדה"ר לאכול
נתתי לכם מעכשיו את כל אפי' בהמות וקיות: ורדו בדגת הים
לאדה"ר נאמר: הנהיג בעיזא ושבוטא קשר קרון לדג שנים
ולעז בניצה על שפת הים ושניהם מכהיגין אותן: מהו לוקה
משום מכהיג בכלאים או לא קורא בשור ובקמור לאו דוקא דכל
מרי מיכי כמי אסירי בשור שנגזר את הפרה: דש באווזין

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין רמט

וחרנגולין לר' יוסי ברבי יהודה מהו תא שמע
*ובכל חיה הרומשת ההוא (מיבעי ליה) לאתווי ראסית ט
נחש הוא דאתא דתניא ר' שמעון בן מנסיא אומר
חבל על שמש גדול שאבד מן העולם שאלמלא
(לא) נתקלל נחש כל אחד ואחד מישראל היו
מזמינים לו שני נחשים טובים אחד משגרו לצפון
ואחד משגרו לדרום להביא לו *סנדלכין טובים
ומרגליות טובות ולא עוד אלא שמפשילין לו רצועה
מתחת זנבו ומוציא בו עפר לגינתו ולחורבתו.
מיתוכי [הי'] רבי יהודה בן תימא אומר אדם
הראשון מיסב בגן עדן היה והיו מלאכי השרת
צולין לו בשר ומצננין לו יין והציץ בו נחש וראה
כבודו ונתקנא בו החם בכשר היורד מן השמים.
ומי איכא בשר היורד מן השמים אין כי הא דר'
שמעון בן חלפתא הוה קא אזיל באורחא פגעו
ביה הנך אריותא והוה קא נהמי באפיה אמר
וחרנגולים לר' יוסי נהזכר את הפועלים תמן היה עושה בידיו
אבל לא ברגליו וכו' רבי יוסי ברבי יהודה אומר וכו' ע"ש אלמא
בני מלאכה כינהו: ובכל חיה הרומשת ואי לאו לאכילה קיות
לאו בני מלאכה כינהו. ומשני ההוא לאיתווי נחש קאמר
ולמלאכה דכחש בר מלאכה הוא קודם שנתקלל לילך על גזון:
חבל הפסד כל קבל לשון קבול ולער הוא כלו' הפסד נא לעולם
ויס לכוד ולקבול על שמש גדול שאבד וכו': סנדלכין שס אבן
טובה: צולין לו בשר אלמא הוטר לו לאכול בהמות וקיות:
נהמי באפיה לאכלו:

נגח'
תימא
סכד לכוכי'

תליס קד *הכפירים שואגים לטרף נחיתו תרתי אטמאתא
חדא אכלוה וחדא שבקוה אייתי ואהא לבי מדרשא
בעו עלה דבר טמא הוא זה או דבר טהור א"ל
אין דבר טמא יורד מן השמים:

ס [פיסקא] נגמר הדין וכו' (והדיינין עומדין על

רגליהן וקורעין וכו') עומדין מנ"ל
זופטיס נ א"ר יצחק בר אמי דאמר קרא *ואהוד בא אליו

והוא יושב בעליית המקרה אשר לו לבדו ויאמ'

אהוד דבר אלהים לי אליך ויקם מעל הכסא

והלא דברים ק"ו ומה עגלון מלך מואכ שהוא

נכריו לא ידע אלא בכינוי עמד ישראל ושם המפורש

ו"כ י"י עאכ"ו. קורעין מנ"ל דכתיב *ויבא אליקיי בן חלקיהו

ושבנא הסופר ויואח בן אסף המזכיר אל הזקיהו

קרועי בגדים ויגידו לו את דברירבשקה. ולא מאהין

מנ"ל א"ר אבהו אתיא קרועה קרועה כתיב הכא

ו"כ נ קרועי בגדים וכתיב החם *ואלישע רואה והוא

מצעק אבי אבי רכב ישראל ופרשיו ולא ראהו

עוד ויחוק בכגדיו ויקרעם לשנים קרעים. ממשמע

שנא' ויקרעם לשנים איני יודע שהן קרעים מה

ת"ל קרעים מלמד שהן קרועין לעולם:

סס [אמר רב יהודה אמר שמואל השומע אזכרה

קרועי בגדים על גידופין שמעו מפי רבשקה כדכתיב אשר

שלקו מלך אשור לקרף חלקים מי: [השומע אזכרה נרכת השם מפי הנכרי אינו קייב לקרוע.

לשאל השואל יתחזק

ארבע מיתות פרק שניעי סנהדרין רנ

מפי הנכרו אינו חייב לקרוע וא"ת רבשקה
וישראל מומר היה ואמר רב יהודה אמר שמואל
אין קורעין אלא על שם המיוחד בלבד לאפוקי
כינאי דלא ופליגא דר' חייא בתריויהו דא"ר חייא
השומע אזכרה בזמן הזה אינו חייב לקרוע שאם
אי אחת אומר כן נתמלא כל הבגד קרעי' ממאן
אילימא מישראל מי פקירי כולי האי אלא פשיטא
מנכרו ואי בשם המיוחד מי גמירי אלא לאו בכינוי
וש"מ בזמן הזה הוא דלא הא מעיקרא חייב ש"מ:
א"ר יוחנן אלמלא וא"ו *שבהעלוך נתחייבו שונאיה' קא
של ישראל כליה כתנאי אחרים אומרים סג
אלמלא וא"ו שבהעלוך נתחייבו שונאיהם של שמו' לב
וישראל כליה א"ל ר"ש בן יוחאי והלא כל המשתתף
שם שמי' ודבר אחר נעקר מן העולם שנ' *בלתי לה' כס כב
לברו אלא מה ת"ל אשר העלוך שאיוו לאלהו' הרבה:
וא"ת הרי קרע על רבקה ישראל מומר היה]: בזמן
הזה שאנו בגלות ואין אימת צ"ד מוטלת עליהן לדון קייבי
מיתות: נתמלא כל הבגד קרעים לפי שהדבר תדיר לפי שאין
מתיראים מנ"ד: מי גמירי נכרים שם המיוחד כ"כ שמקללין בו
תמיד דקאמר נתמלא כל הבגד כולו קרעים: אלא לאו בכנוי
תדיר ובזמן הזה הוא דלא קרעין ע"ש דנתמלא כל הבגד וכו'
אבל בזמן צ"ד קורעין על הנכרים ואכיווי:
אלמלא וי"ו שבהעלוך דהשתא לא כפרו בהקב"ה לגמרי
שתפוהו בדבר אקר: לאלהות הרבה אף אלהות
אקרים קבלו עליהם:

קב תניא מניין לאוכל מן הבהמה קודם שחצא נפשה
שהוא בלא תעש' ת"ל *לא תאכלו על הדם.
ויקר' יט ד"א לא תאכלו על הדם לא תאכלו בשר ועדיין
דם במזרק. ר' דוסא אומר מניין שאין מברין
על הרוגי כ"ד ת"ל לא תאכלו על הדם. ר"ע
אומר מניין לסנהדרין שהרגו את הנפש שאין
טועמין כלום כל אותו היום ת"ל לא תאכלו על
הדם * (א"ר יוחנן) אזהרה לבן סורר ומורה מנין
ת"ל לא תאכלו על הדם:
סס

קג אמר אבה דשמואל אסור לאדם שיעשה שוחפי
עם נכרי שמא יתחייב לו שבועה ונשבע
שמות כג כאליל שלו והתורה אמרה *לא ישמע על פיך.
כי אחא עולא בת בקלנבו א"ל רבא והיכא בת
סס מר א"ל בקלנבו א"ל והא כתיב *ושם אלהים
אחרי' לא תזכירו א"ל הכי א"ר יוחנן כל ע"ו הכתוב
בתורה מותר להזכיר שמה והא היכא כתיב
ישעי' מו כדכתיב *כרע בל קורם נבו. אמר רב נחמן כל
ועדיין דם במזרק הקרננות: שאין מברין את האנלים
ברקנה כדרך שמברין את האנלים בסעודה ראשונה
משל אפרים כדאמרינן בע"ק: על הדם על הנרקע ומסבא
מוקמי' לה להרוגי כ"ד שנהרגין על עונם שלא יכהגו בהם כבוד
משום כפרה: לבן סורר ומורה דלא ענש אלא כהזהיר והיכן
הזהיר לא תאכלו על הדם לא תאכלו אכילה שמהרגו עליה:
בת בקלנבו [לן] נאיתה העיר והיא בקראה על סס ע"ז שנה:
קורם נתרו כל' כרע על נכיו ונתרו דהיינו ליכנות

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין רנא

לוצנותא אסורה חוץ מליצנותא דע"ז דשריא דכתיב
כרע בל קורס נכו קרסו כרעו יחדיו כי לא וכלו
מלט משא וכתוב *לעגלות בית און יגורו שכן כוסע י
שומרון כי אבל עליו עמו וכמריו עליו יגילו על
כבודו כי גלה ממנו אל תקרי כבודו אלא כבודו.
א"ר יצחק מ"ד *ועתה יוסיפו לחטוא ויעשו להם ^{סס יג}
מסכה מכפפס כתבונם עצבים מעשה חרשי' וגו'
מאי כתבונם עצבים מלמד שכל אחד ואחד עשה
דמות יראתו ומניחו בכיסו ובשעה שזוברה מוציאה
מתוך חיקו ומחבקה ומנשקה. מאי *זובחי אדם ^{סס}
עגלים ישקון א"ר יצחק דביר' אמי שהיו כומריו
נותנים עיניהם בכעלי ממון ומרעיבין את העגלי'
ועושי' דמות עצביהם ומעמידין אותם בצד אבוסייהם

דאישתעי ציה קרא: לא יכלו מלט משא הרעי שנכסיהם לא ^{במגלה}
יכלו לסבול וכתרו: לעגלות בית און על עגלים שנצית אל: ^{דחכ}
יגורו שכן שומרון ידאנו שוכני שומרון: כי אבל עליו עמו ^{רש"י פי'}
שיטלם סכרבו וילך לו: וכמריו שהיו כושאים אותו: עליו יגילו ^{זכוסירשו}
שהיו שמים על כובד משא שגל' (ממנו) [מהם]: כבודו אלא
כבודו משאיו עגבותיו ורעי שנהן ואע"ג דלאו בעלי קיים כיכהו
ואין צהם רעי אשתעי צהו קרא לשון גנאי: מרעיבין את
העגלים בעלי קיים שהיו עובדים אותם והיו מרעיבין אותם
ועושין דמות עלציהם של בעלי עמון כלו' דמות דיוקנס ומעמידין
אותם בצד אבוסייהן של עגלים ומקמת שהיו רואין את הדמות
ממיד היו מכירין אותם (וכשהיו סוביאין אותן לקחן היו רענים

רש"י

אפשר ומוציאים אותם לחוץ כיון שראו אותם רצים
 אחריהם וממשמשין בהן אומרים לו ע"ז חפץ כן
 יבא ויזבח עצמו לו אמר רבא האי זובחי אדם
 עגלים ישקון עגלים ישקון לזבח אדם מבעי ליה
 אלא אמר רבא כל הזזכה את בנו לע"ז אומרים
 לו דורון גדול הקריב לו יבא וישק לו. א"ר יהודה
 אמר רב אנשי בבל עשו *סכות בנות ומאי ניהו
 תרנגולת. אנשי כותא עשו נרגל ומאי ניהו
 תרנגול. אנשי חמת עשו את אשימא ומאי ניהו
 ברחא קרחא. והעוים עשו את (נבחן) [נבחון] ואת
 תרתק ומאי ניהו כלב וחמור. *זהספרוי' שורפי'
 את בניהם (ואת בנותיהם) באש לאדרמלך וענמלך
 אלהי ספרוים ומאי ניהו הפרד והסוס אדרמלך דאדר

אפשר
 שהיה
 כיוצא
 שהכסף
 לה גם
 מחוץ
 לע"ז
 או כותן
 להם כוסף
 לכסף
 מ"ב י'

ורואין את בעלי המעון וסנורים שאלו הן הרגילין לעמוד אלל
 אנוסיהן): ורצין אחריהם וממשמשין בהם כלו' האכילונו
 ואומרים להם הכומרים ע"ז קפץ כך וכו': זובחי אדם משמע
 אותן שזבחו האדם: עגלים ישקון לאחר מכן לעגלים ישקון:
 לזבוח אדם מיבעי ליה [להם] הם הכומרים אומרים עגלים
 הללו נושקין אתכם לזבוח עלמכס להם: אנשי בבל עשו את
 סכות בנות פסוק אחד נספר מלכיס בנותן [אומות] שהוסיב
 סנקריב בשומרון (ובערים) [ובעריה] ועשו להם ע"ז: תרנגולת
 היו עובדין לדמות תרכגולת ובלשונם קורין לתרכגולת סכות
 נכות: ברחא קרחא עז. ברקא קרוי כל לאן. והעז קרי ליה
 קרקא על שאין לו למר כל כך: *נבחן כלב כונס: דאדר

ע"ז
 חסד"א

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין רנב

לידה למריה בטעינה וענמלך דעני ליה למריה
בקרבא אף חזקיה מלך יהודה בקש אביו לעשות
לו כן אלא שסכתו אמו סלמנדרא אמר רב יהודה
אמר רב יודעים היו ישראל בע"ז שאין בה ממש
ולא עבדו ע"ז אלא להתיר להם עריות בפרהסי

ירחי' יז
וכהוא
דחלק גבי
וכשה
כחלוס של
דכ אשי
כחי במד
דאניק
ויקר' כו

מתיב רב משרשיא *כזכור בניהם מזבחוחם וגו'
וא"ר אלעזר כאדם שיש לו געגועין על בנו. בחר
דאביקו ביה. ת"ש *ונתתי את פגריכם על פגרי
גלוליכם. אמרו אליהו הצדיק היה מחזר על תפוחי
רעב שבירושלים פעם אחת מצא חנוק שהיה
תפוח ומוטל באשפה א"ל מאיזה משפחה אתה
א"ל ממשפחה פלונית אני אמ' לי' כלום גשתייר

לידה למריה מהדר את אדוכיו ומכדו שמליך עליו משאו שהיה
זריך לטעון על זוארו: אדר מלך מהדר מלכי כלו' את אדוכיו:
לעשות לו כן לשורפו באש כמו הספרויס: סלמנדרא קיה
קטנה שיולאה מתכור שהאש צוערה צו שצעה שנים והסך מדמה
אין האור שולט צו ובאין מליכו [כתוב] גם את צנו העביר באש
ולא מליכו לו בן אלא חזקיהו: אלא להתיר להם עריות
בפרהסיא שהיה יצרן תוקסן על עריות אמרו כפרוק כל עול
חורה מעליכו ואל יוכיכו על העריות אבל ע"ז לא תקסן ילרס:
כזכור בניהם מזבחוחם משמע שהיו להם גיעגועין עליהם
כאדם שיש לו גיעגועין על צנו ובזכרו כאכז והכי משמע כזכור
צניהם דומה להם זכירת מזבחותם ואשיריהם: בחר דאביקו
ביה אפר שנקשרו בה מעלעון תקפה קינמן עליהם: תפוחי רעב

מאותה משפחה א"ל לאו חוץ ממני א"ל אם אני
 מלמדך דבר שאתה חי בו אתה למד א"ל הן
 א"ל אמור בכל יום שמע ישראל ה' אלהינו ה'
 סד אחד אמר לו *הם כי לא להזכיר בשם ה' שלא
 למדותו אביו ואמו מיד הוציא יראתו מחיקו ומנשקה
 ומחבקה עד שנבקעה כריסו ונפל יראתו [לארץ]
 ונפל הוא עליה לקיים מה שנא' ונחתו את פגריכם
 על פגרי גלוליכם. כתר ראביון ביה. ת"ש *ויזעקו
 בקול גדול אל ה' אלהיהם מאי אמור אמר רב
 יהודה ואי תימא ר' (יוחנן) [יונתן] ביא ביא היינו
 דאחרביה לביתא וקליא להיכלא וקטלינהו לצדיקיא
 ואגלינהו לישראל. מארעיהו ועדיין הוא מרקד
 בינן כלום יהבתי לן אלא לקבולי אגרא לא איהו
 בעינן ולא אגריה בעינן [כתר ראביון ביה] וכי
 *עד בקרבותא אמר רב יהודה אמר רב מעשה
 בנכרית אחת שהיתה חולה ביותר אמרה אם
 תעמוד ההיא אשה מחליה תלך ותעבוד לכל
 עבודה זרה שבעולם עמדה ועבדה לכל ע"ז שבעולם
 כיון שהגיעה לפעור שאלה לכוזרים במה

פסוקים
 כחמיה
 יווא ס'
 כל לו
 דף סט
 אגדה סו

כמו כפוקי: הם שתוק כמו ויהם כלב השתיקס: ויצעקו בני
 ישראל: בקול גדול נאכסי כנסת הגדולה כתיב: ביא ביא
 כלסון ארמי הוי לסון נכוס ולעקה כמו אהה נלה"ק: היינו
 דאחרביה לביתיה למקדשו: לקבולי ביה אגרא לכופ אח
 יכריכו ולקבל שכר על כך: לא איהו בעינן וכי אלמא יכר

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין רנ"ג

עובדים לזו אמרו לה אוכלין תרדין ושותין
שכר ומתריזין בפניה אמרה מוטב שתחזור
ההיא אשה לחוליה ולא תעבוד עבודה זרה בכך
אתם בית ישראל אינם כן *הנצמדים לבעל פעור ^{ודבר כה}
כצמוד פתיל *ואתם הדבקים בה' אלהיכם כב' ^{דברים 7}
תמרות הדבקות זו בזו. במתניתא חנא הנצמדי
לבעל פעור כצמוד ע"י אשה ואתם הדבקים בה'
אלהיכם דבוקים ממש:

[משנה הנותן מזרעו למולך אינו חייב עד שימסור ^ס
למולך ויעביר באש וכו'. גמ' חניא אחד
למולך ואחד לשאר ע"ז חייב ר' אלעזר בר' שמעון
אומר למולך חייב שלא למולך פטור אמר אביו
תקסן: תרדין בלד"ג בלע"ז ומשלין את המעים וכן שכר קדש:
אתם בית ישראל אינן כן רב יהודה קאמר לה למדרשיה
לקרא: הנצמדים לבעל פעור כלו' אבל אבותם לא השיבו זאת
על לבס שע"ז מגוכה היא מכל ע"ז שנעולם ונלמדו ואדנקו בה
כלמיד פתיל המוקף על פי כלי שמרקיין אותו בשעוה יפה. ואלל
המקום ב"ה לא כלמדים אלא דבוק כתמרות המדובקות מדבקות
ואינן דבוקות: במתניתא חנא שנק הוא אללם דדבוק משמע
קבור טפי מכלמד למידיס אינן מקוברים וכמשכין חזין אילך ואילך
דבוק משמע יפה יפה:

[אחד למולך ואחד לשאר ע"ז העביר זרעו קייב קסנר מולך
כמי ע"ז הוא ולא אלטריך לאזהורי עלה בדרכה דמאיכ'
יעבדו (דברים יב) כפקא אלא לומר לך שאם עשה שלא כדרכה
קייב: שלא למולך פטור דמולך דווקא כתיבי שדרכה בכך ולא

רבי אלעזר בר"ש ור' חנינא בן אנטיגנוס אמרו
 דבר אחר ר' אלעזר בר' שמעון הא דאמרן רבי
 חנינא בן אנטיגנוס דתניא ר' חנינא בן אנטיגנוס
 אומר מפני מה תפסה תורה לשון מולך כל
 שהמליכוהו עליהם ואפי' צרור ואפי' קיסם רבא
 ע"כ אמר מולך עראי איכא בינייהו *א"ר ינאי אינו
 חייב עד שימסרנו וכו' א"ר יהודה אינו חייב עד
 שיעבירונו דרך העברה היכי דמי אמר אבוי
 שרגא דלבני כמיצעי נורא מהאי גיסא ונורא מהאי
 גיסא רבא אמר כמשוורתא דפוריא:

משום ע"ז אזהיר עליו דהא מאיכה יענדו נפקא אלא חוק הוא
 להם והתורה הקפיד' על חוק זה נסקילה לפיכך הוכרך לכחוב:
 כל שהמליכוהו עליהם שקרא שמו מולך: רבא אמר לא אמרו
 דבר [אחד] דמולך עראי איכא בינייהו כגון צרור וקיסם שאינו
 ראוי לכך וזה לפי שעה המליכוהו עליו [להעביר לו בנו זה לר'
 אליעזר בר שמעון לא מיידיב אלא במולך קבוע וכו': ר' ינאי
 לפרושי עד שימסור דמתכיתין אתא למימר דהך מסירה למשרתי
 ע"ז קאמר]: דרך העברה שלא שינה מן החוק אלא כדרך
 מכהג העברת המולך: שרגא דלבני שורת לבנים גבוה לבנה
 ע"ג לבנה והאש מכהן ומכאן ומעבירו עליו ואינו שורפו מדקתמי
 לקמן המעביר עלמו פטור אלמא לאמר העברה הוא קי והא
 דאמרינן גבי חזקיה שכתו אמו סלמנדרא לאו למולך היה אלא
 לאלקי ספרוייס דהתם שריפה כתיב: רבא אמר כמשוורת'
 דפוריא אינו מעבירו צרגליו אלא קופץ צרגליו כדרך שהתיכונות

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין רנד

א"ר יוסי בר חנינא ג' כריתות בע"ז למה א' א' שס
לכרובה וא' לשלא כדרכה וא' למולך חניא
*הכרת חכרת הכרת בעה"ז חכרת לעה"ב דברי מדרש טו
ר"ע א"ל ר' ישמעאל והלא כבר נאמר ונכרתה
וכי ג' עולמים יש אלא ונכרתה בעה"ז הכרת
לעה"ב חכרת דברה תורה כלשון בני אדם:
מתני' בעל אוב זרה פיתום המדבר משחיו. סה
קופלין בימי הפורים שהיתה קפירה בארץ והאש צוער בו והוא
קופץ משפה לשפה:

ג' כריתות בע"ז תרתי גבי מולך בקדושים תהיו ואני אתן
את פני באיש ההוא והכרתי אותו מקרב עמו
ושמתי את פני באיש ההוא ובמשפחתו והכרתי אותו ואת כל
הזוכים אחריו וגו' (ושמתי את פניו וגו' א"כ) [ואי כתי' דס"ל
דמולך לאו ע"ז הוא מ"מ קרי ליה ע"ז והשלישי בשלש לך אנשי'
כי דבר ה' בזה ואת מלותו הפר הכרת חכרת הנפש ההיא
וגו' ותכיא לקמן באלו שאין להם חלק לעה"ב דבר ה' בזה זה
דבור ראשון שנאמר בסיני והוא ע"ז והא דכתיב הכרת חכרת
קדא קשיב ליה כדמפרש לקמן דברה תורה כלשון בני אדם את
ה' הוא מגדף וכרתה לקמן מפרש: א' שלא כדרכה כרת
יתירה גבי מולך אם איכו עכין לו תנהו עכין לזבוק וקטור וכסוך
והשתקוואה שהוא קייב לו עליהם אף שלא כדרכה: וא' למולך
דאע"פ שדרכן בכך מיבעי ליה למיכתזיה באפי כפשייהו דמולך
לאו ע"ז הוא והקפידה תורה עליו: וכי ג' עולמות יש בו
ודומה לו בשקיטת קולין וכי' [טעמא דכפשי' קאמר]:
פיתום אס המכאף: המדבר משחיו מעלה את המת מן

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

וידעוני [זה] המדבר בפיו הרי אלו בסקיל והנשאל בהם באזהרה:

ע"כ"ד בעל אוב זה המדבר בין הפרקים ובין אצילי ידיו ידעוני זה המניח עצם ידוע בפיו והוא ידעני כס מדבר מאוליו מתיבי *והיה כאוב מארץ קולך מאי לאו דמשחעי (באורחיה) [כי אורחיה] לא דסליק ויחיב בין הפרקים ומשחעי ח"ש *וחאמר האשה אל שאול אלהים ראיתי עולים מן הארץ מאי לאו דמשחעי כי אורחיה לא דיתיב בין הפרקי ומשחעי:

קד ואף שאלה וו שאל טורנוסרופוס את ר"ע א"ל

הארץ ומוסיב לו בשקיו תחת זרועותיו ומדבר משקי איש"ל"ה בלע"ז: ידעוני המדבר בפיו כדמפ' בגמ' קיה אמת יש שמה ידוע ומכנים מחנה עלם לתוך פיו והעלם מדבר מאליו ע"י כשפים: הרי אלו בסקילה כדכתיב באזן ירגמו אותם: והנשאל בהם שאל וואל בהם להגיד לו דבר העתיד כגון שאל: באזהרה דאל תפנו אל האזנות ואזהרה דמכשפים גופייהו מלא ימלא בך וגו' וקובר קבר וואל אוב או ידעוני:

מבין הפרקים מעלה את המת ויושב לו באחד מבין פרקי העלמות של מכשף כגון על פרקי אלנעותיו או על [פרקי] ברכיו: ידוע שם קיה: כי אורחיה מתוך קברו ומתוך כך קולו כמקד: לא דסליק ויחיב בין הפרקים ומיהו קולו כמקד לפי שאין בו קיותא:

[מקד לפי שאין בו קיותא:]

אֲרֵבַע מִיחוֹת פֶּרֶק שְׁבִיעִי סִנְהֶדְרִין רְנָה

מֵה יוֹם מִיּוֹמֵי א"ל וּמֵה גִבֹר בְּגוֹבְרִין א"ל דְּמַרֵּי
צָבִי שֶׁבַת נִמּוּ דְּמַרֵּי צָבִי א"ל הַכִּי קָאֲמִינֵי לֶךְ מִיּוֹמֵר
דְּהַאִידְנָא שֶׁבַת א"ל נַהֵר סְמַבְטִיּוֹן יוֹכִיחַ. בְּעַל אֹזֶב
יוֹכִיחַ קִבְרוֹ שֶׁל אָבִיו יוֹכִיחַ שְׂאִינוּ מַעֲלָה עֲשָׂן בְּשֶׁבַת
א"ל בּוֹיָחוּ בִּישְׁתּוֹ וּקְלַלְתּוּ:

תְּנִינָא *וְדוֹרֵשׁ אֵל הַמַּתִּי זֶה הַמַּרְעִיב עֲצָמוֹ וְהוֹלֵךְ קָה
וְלֶן בְּבֵית הַקְּבָרוֹת כְּרִי שְׁתַּשְׂרֶה עֲלָיו רוּחַ ^{שֶׁס}
טוֹמְאָה. וְכִשְׁהָיָה ר"ע מְגִיעַ לְמַקְרָא זֶה הָיָה כּוֹכָה ^{דְּכִרִי ית}
וּמֵה הַמַּרְעִיב עֲצָמוֹ כְּרִי שְׁתַּשְׂרֶה עֲלָיו רוּחַ טוֹמְאָה
שׁוֹרְרָה עֲלָיו רוּחַ טוֹמְאָה הַמַּרְעִיב עֲצָמוֹ כְּרִי שְׁתַּשְׂרֶה
עֲלָיו רוּחַ טְהָרָה עֲאֲכ"ו אֲבַל מֵה אַעֲשֶׂה שְׁעוֹנוֹתֵינוּ
מֵה הַיּוֹם מִיּוֹמִים לְמַה תִּקְסֵב יוֹם שְׁנַת יוֹתֵר מֵשָׂאֵר יָמִים:
וּמֵה גִבֹר מְגוֹבְרִין מֵה לֹאִישׁ כְּמוֹךְ לְהִיּוֹת שֶׁר וּגְדוֹל מְכַל
הַאֲנָשִׁים: דְּמַרֵּי צָבִי אֲרוּגֵי קִפְץ לְגַדְלָכִי הַמַּלְךְ קִיסֵר הַמַּשְׁלִיכִי:
שֶׁבַת נִמּוּ דְּמַרֵּי צָבִי הַקְּנ"ה קִפְץ וְהוֹזִיר עַל כְּבוֹדוֹ: מִי
יִימַר דְּהַאִידְנָא שֶׁבַתֵּי הָיָה וְדִלְמָא אֶקֶד מֵשָׂאֵר יָמִים הוּא
שְׁנַת: נַהֵר סְמַבְטִיּוֹן יוֹכִיחַ כִּהֵר אֶקֶד שֶׁל אֲנָשִׁים וּבְכַל יָמוֹת
הַשְּׁבוּעָה שׁוֹטֵף וְהוֹלֵךְ וְכִיּוֹם הַשְּׁנַת שׁוֹקֵט וְכֵס: בְּעַל אֹזֶב יוֹכִיחַ
שְׂאִיכוֹ עוֹלָה בְּשַׁת: קִבְרוֹ שֶׁל אָבִיו דְּטוֹרְכוֹס רּוֹפּוֹס כֹּל יָמוֹת
(הַשְּׁנָה) [הַשְּׁנַת] הָיָה מַעֲלָה עֲשָׂן שֶׁהִיא כִידוֹן וְכַשְׂרָף וּבְשַׁת
פּוֹשְׁעֵי גִיהֶכֶס שׁוֹבְתִין: בּוֹיָחוּ בִּישְׁתּוֹ קְלַלְתּוֹ הֵךְ קְלָלָה אִיכָה
אֲלֵא גְדוּף כְּמוֹ קְלָלָה כְּמַרְלַת אֲלֵא הִיא שֶׁס קְלָלָה אֲלֵא גְדוּף:
שְׁתַּשְׂרֶה רוּחַ טוֹמְאָה עֲלָיו שֶׁד שֶׁל בֵּית הַקְּבָרוֹת יֵהֵא אֹהֶבּוֹ
וּמִסִּיעֵוּ בְּכַשְׁפִּיו: הַמַּרְעִיב עֲצָמוֹ כְּרִי שְׁתַּשְׂרֶה עֲלָיו
רוּחַ טְהָרָה שְׂכִיכָה וְכַוָּאָה: עֲאֲכ"ו שֶׁהִיא הַמַּדָּה כּוֹתֶכֶת שְׁע"י

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

ישעי' כט גרמו לנו שנא' * [כי אם] עונותיכם היו מבדילים
 ביניכם לבין אלהיכם. אמר רבא אי בעו צדיקי
 ברו עלמא שנא' עונותיכם היו מבדילים רבא
 ברא גברא שדריה לקמיה דר' זירא הוה קא
 משתעי בהדיה ולא הוה קא מהדר ליה א"ל ל
 חבריא את הדר לעפריד. * ר' חנינא זר' הושעיא
 הווי יחבי כל מעלי שבחא ועסקו בספר יצירה
 ומיברא להו עגלא תלחא ואכלו ליה:

ע' הש"א
 לעיל
 סנה' טו

קו ת"ר מעונן ר"ש אומר זה המעביר ז' מיני זכור
 על העין וחכ"א זה האוחז את עינים ר"ע
 אומר זה המחשב עתים ושעות ואומר היום יפה

קו
 שס

תעניות ונקשה תשרה עליו שכינה דהא מדה טובה יתירה על
 מדת פורענות ואכו לועקין על כך ואין אנו כעכין אבל מה אעשה
 כו': אי בעו צדיקי להיות כקיים מכל עון: הווי ברו עלמא שנ'
 כי אם עונותיכם היו מבדילים הא אם לא היו נהם עונות אין
 כאן הנדלה: ברא גברא ע"י ספר יצירה (שמלמד) [שלמדו]
 לירוף אותיות של שס: ולא הוה מהדר ליה שלא היה בו דבור:
 מן חבריא מן הכולרים ע"י הקברים אמה: עגלא תלחא גדול
 כלו הגיע לשליש שכו וגמר גדילתו דהכי שביק' ומעלי למיכל כמו
 ומגדלין אותן עד שיהו משולשין ל"א שהיה טוב בעל טעם כאלו
 היה שלישי לבטן:

ז' מיני זכור שכנת זרע מו' בריות ומעביר על עיניו ועושה
 כשפים: אוחז את העינים אוקו וסוגר עיני הבריות ומראה
 להם כלו עושה דברים של פלא והוא אינו עושה כלום: המחשב
 עתים ושעות לשון [מעונן] (עוכה) [כמו בעל עונות שמבקין

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין רנו

לצאת למחר יפה ליקח וכו'. ת"ר מנחש זה האומ'
פתו נפלה מפיו מקלו נפלה מידו בנו קורא לו
מאחריו עורב קורא לו צבי הפסיקו בדרך נחש
מימינו ושועל משמאלו *אל תחיל כי שחרית סו

הוא ר"ח הוא מוצאי שבת הוא. ת"ר לא תנחשו
כגון אלו המנחשים בחולדה בעופות בדגים ובכוכבי'
[משנה המסית וכו' מכמינין לו עדים וכו' מביאין
אותו לב"ד וסוקרין אותו. גמ' וכן עשו
לבן סטרא בלוד ותלוהו בע"פ. בן סטרא בן פנדריו
הוא. א"ר חסדא בעל סטרא בעל פנדריו. בעל
פפוס בן יהוד' הוא. אלא אמו סטרא. אמו מרים סו

החביט
ככנפי
עיסו' או
בלפזוק
שלהם
דוכ"ן

את עוכה ואומר היום יפה ללכת לדרך ויליק למקר יפה ליקק
מקק וישתכר זו הליקקו]: פתו נפלה מפיו לריק לדאוג היום
מהיזק: נחש בא לו מימינו או שועל משמאלו סימן רע הוא
לו: צבי הפסיקו שהוא הולך ממזרח למערב והלכני הולך מלפון
לדרום והפסיק דרכו: אל תחיל כי כשנא הגבאי לגבות מס
ממנו או המוכס אומר לו בנקשה ממך אל התקיל כי להיות ראשון
בדבר הפסד שסימן רע הוא לו: שחרית הוא שהיה טובע ממנו
קוב א"ל שקרית הוא ולא אתקיל תקלת מעשה היום בפרעון:
ראש חדש הוא המתן לי עד מקר: מוצאי שבת הוא ראשון
לימי השבוע: המנחשים כשילאין לדרך (הם מנחשי') [או
כשמתקילין] בשום דבר:

[מכמינין לו דמתרגמינן וארבע לו וכמן ליה מעמידין לו מארבעין
אקורי הגדר לשמוע דבריו: בעל סטרא בעל אמו סטרא

מגדלא נשוי הואי כדאמרי בפומבדיותא סטת דא
מבעלה:]

קו ת"ר מכשפה אחר האיש ואחד האשה א"כ מה
ס"ל *מכשפה (לא תחיה) מפני שרוב נשים
שמו' כנ מצויות בכשפים *א"ר יוחנן למה נקרא שמם
ס"ע ככשפים שמכחישים פמליא של מעלה. *אין עוד
דברים ד מלכדו א"ר חנינא אפילו בדבר כשפים ההיא
חולין ע' אתחא דהוה קא מהדרה למשקל עפרא מתותיה
קמא ברעיה דר' חנינ' אמר לה אי מסתייעת זיל עכיד
וע"ש בוכרש"א אין עוד מלכדו כתיב איני והא א"ר יוחנן למה
נקרא שמם כשפים שמכחישין פמליא של מעלה
עיקרים שאני ר"ח דנפיש זכותיה. א"ר אייבו בר נגרי
ח"ג ס' י א"ר חייא בר אבא בלטיהם אלו מעשה שדים

שמו: סטת דא ע"ש שזיכת' קרי לה הכי:]

אחד האיש ואחד האשה דהא גבי אוב וידעוכי דמכשפים הם
לא חלק בין איש לאשה דכתיב איש או אשה: כשפים
כוטריקון כקא פמליא של מעלה שעל מי שנגזר לקיות הן מסיתין:
אפילו כשפים אין להם כח לפני גזירותיו שאין מעשלה אלא לו
לנדו: מחוחי ברעיה לעשות לו מכשפות: אי מסתייעא מלתא
אי את מללקת לעשות לי מכשפות עשי: אין עוד מלכדו כתיב
ואם המקום קסן צי לא תוכלי להרע ואם תוכלי מאתו יבא ואני
אסבול ואקבל: נפישא זכותיה וממר כפשיה משמיא לאוליה:
בלטיהם כמו ומנא בלט צסתר: זה מעשה שדים שנסתרום
ולא כראים בכ"מ שחא' בלטיהם (הן) [היו] הקרטומים העושים

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין רנו

בלהטיהם אלו מעשה כשפוי וכה"א *ואת להט החרב ראשית ג
המתהפכת אמר אביו דקפיד אמנא שר דלא קפיד וקרו ליה
אמנא כשפים. אמר אביו הלכות כשפים כהלכו' כישוקלפי
שבת יש מהן בסקילה ויש מהן פטור אבל אסור הדמיון
ויש מהן מותר לכתחלה העושה מעשה בסקילה
האוחז את העינים פטור אבל אסור מותר לכתחלה
כדר' חנינא ורבי אושעיא כל מעלי שבתא הוו
עסקי בהלכות יצירה ומיברי להו עיגלא תילתא
ואבלו ליה אמר רב אשי חוינא ליה לאבוה דקרנא
דנפיץ ושדי כריכי דשיראי מנחיריה. *ויאמרו שמות ח

(אותם) בלמטיהם ע"י שדים: כשפים אינם כעשים ע"י שדים
אלא מעלמן: להט החרב המתהפכת ג' מתהפכת מאליה
ודומה לכשפים שלא ע"י שדים היתה מתהפכת אלא מאליה וקרי
לה להט: דקפיד אמנא שר מי שמקפיד על הכלי שאינו יכול
לעשות הדבר בלא כלי הראוי לאותו דבר כגון שרי בזהן שלריכין
סכין שקמו שקור ושרי כוס שלריכין כוס של זכוכית: דלא קפיד
אמנא אינו עושה בליזה כלי הוא עושה: כהלכות שבת דמלאכות
בסקילה ושבות פטור אבל אסור ולידת נפש ואחרות מותר לכתחלה
*ה"כ העושה מעשה בסקילה: האוחז את העינים מראה כאלו ע' ברש"י
עושה ואינו עושה כלום פטור אבל אסור: עסקי בהלכות יצירה נגמ'
ומטילא איברי להו עגלא תלתא ע"י שהיו מלרפין אותיות השם בלריכות
שבהן נברא העולם ואין כאן מאוס כשפים דמעשה הקב"ה [הן]
ע"י שם קדושה שלו הוא: אבוה דקרנא מכאף היה: מנפיץ
מקפץ מוטעו בכת ובלעזו מוקי"ר: ושדי כריכי דשיראי מנחיריה

החרטומים אל פרעה אצבע אלהים הוא א"ר
 אליעזר מכאן שאין השד יכול לבראות בריה
 פחותה מכשעורה רב פפא אמר האלהים אפילו
 כגמלא נמי לא מצוי ברי אלא האי מכניף ליה
 והאי לא מכניף ליה א"ל רב לר' חייא לדידי חזי
 לי התוא שיועא דשקליה לספסירא וגידיה לגמלא
 וטרף ליה בטבלא וקם א"ל לבתר הכי דם ופרתא
 מי הואי (א"ל לא) [אלא] התוא אחיות עינים הואי.
 ועירא איקלע לאלכסנדריא של מצרים זבן חמרא
 כי מטא לאשקויי מיא פשר קם אגמלא דאסקוניתא
 ומשליך קתיכות של מעילים מכסיריו: אצבע אלהים הוא
 מכה זו של כנים לא על ידי מכשפות נאה אלא ע"פ הקב"ה
 ואין קרטום יכול לה: לא מצוי ברי אינו יכול לבראות אפילו
 בריה גדולה אלא כשהשד נריך לבריות גדולות הוא מאסף וטקנן
 ומניח מן ההפקר: האי מכניף ליה בריות גדולות כוסיס לקבלס
 וכאספסיליו אכל קטנה אינה כאספת אליו שאין בה כח לבא
 מרקוק: ה"ג א"ל רב לר' חייא כו' ול"ג איכי: טייעא סוקר
 ערבי: דשקל ספסירא וגידיה לגמלא כטל הקרב וסתך גמלו
 לאיברי'. גידיה כמו ראוהו מגוייד פ' בתרא דיבמות: וטרף ליה
 בטבלא קשקש לו בזוג אישקלייט"א בלע"ז: וקם ועמד על
 רגליו: א"ל ר' קייא לרב: ובחר הכי דם ופרתא מי הוה
 אקר שעמד הגמל כלום מלאת לכלוך מן הדם והפרש: התוא
 אחיות עינים היה ולא מגוייד היה שאינו יכול להקיות את המת:
 פשר כעם המכשפות כל מיכי מכשפות כדקין על מים קיים
 וכימוקין: קם אגמלא דאסקינותא כעשה הקסור דף של גשר

ארבע מיתות פרק שניעי סנהדרין רנח

אמר ליה אי לאו דזעירי ארת לא הוי מהדרין
לך מי איכא דזבין מידי הכא ולא בדק לי' אמיא.
(ר') ינאי איקלע לההוא אושפיזא אמר להו אשקיון
מיא קריבו לי שתיתא חזייה לההוא אתתא דהוה
קא מרחשן שיפוותה שדי פורתא מיניה הוה
עקרבא אמר להו אנא שתאי מדידכו ואתון נמי
שתו מדידי אשקויה הות חמרא רכבה סליק
לשוקא אתא הכירתה פשרא לה חזוהו (אינשי)

שמות ח
לף פסול
שם סמין
היכל
דאיכל
לחדש
דרשין

דרכיב אאתתא בשוקא *ותעל הצפרדע ותכס גוי'
א"ר אלעזר צפרדע אחת היתה והשריצה ומלאת
כל ארץ מצרים כתנאי ר"ע אומר צפרדע אחת
היתה ומלאת כל ארץ מצרים א"ל ר' אליעזר בן
שעשו תקלה את הדף קמור. גמלא גשר. דאסקינחא מין עץ
הוא: איכא דזבין הכא מדעם וכו' כלו' יש לוקק בעיר הזאת
שמוזקת בכשפים שום סקורה ואינו נודקה על המים: ינאי
איקלע לההוא אושפיזא גרסינן ולא גרסי' ר' ינאי דהאי ינאי
לאו אינש מעליא הוא שעשה כשפים: שתיתא קמק טרוף במים:
חזייה דמרחשן שיפוותיה ראה ינאי את האשה המציאה לו את
המשקה שהיו שפתיה כעוה והנין שמכשפה היא: שדא פורתא מן
המשקה לארץ וכעשו עקרבים (ואלמלא שמה מהן היו כעשין בגופו
עקרבים): אנא שתאי מדידכו לא גלה להן שהנין לדבר
והראה עלמו כאלו שמה: הות חמרא האשה כעשית קמור:
רכבה ינאי וסליק בשוקא: פשרא לה מיקתה את הכשפים
וקורה לקדמותה: הצפרדע קדא משמע: והשריצה ממעיה ילאו

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

עוריה עקיבא מה לך אצל הגרות כלה מדברותיך
ולך אצל נגעים ואהלות צפרדע אחת היתה ושרקה
להם והם באו:

קח הניא כשחלה רבי אליעזר נכנסו ר"ע וחבריו
לבקרו הוא יושב בקינוף שלו והם יושבי

בטרקליון שלו ואותו היום ע"ש היה ונכנס הורקנוס
בנו לחלוץ תפליו גער בו ויצא בנויפה אמר להם
לחביריו כמדומה אני שדעתו של אבא נטרפה
אמר להו דעתו ודעת אמו נטרפה היאך מניחין
איסור סקילה ועוסקין באיסור שבות כיון שראו
חכמים שדעתו מיושבת עליו נכנסו וישבו לפניו
מרחוק ארבע אמות אמר להם למה באתם
אמרו לו ללמוד תורה באנו אמר להו ועד

לפי שלא

סדליקה

סכר

ספסול' נכ

ולדות: מדברותיך מנע מדברך ופנה לך להלכות נגעים ואהלות
שהן קמורים ובהן אתה מקודד ולא בהגדה: שרקה להן ושמעו
קולה כל המפרדעים שנעולם והם באו:

קינוף ד' עמודים וכילה פרוסה עליה' כדאמרינן בסוכה:
לחלוץ תפליו של אביו דקסבר שנת לאו זמן תפילין הוא
ואסור להכניס שם ילא נהן לרשות הרבים: ושרעתו של אבא
נטרפה וקרוב הוא למות שאלו היתה דעתו מיושבת עליו היה
קולץ תפיליו: איסור סקילה הדלקת הכר והטמעת קמין ועוסקין
בדבר שאינו אלא אסור שבות (במכית) [דמכית] תפילין בשבת אין
כאן איסור מלאכה ואפי' ילא לר"ה דהא דרך מלבוש הוא
ותכשיטין הוא לו כקול: ברחוק ד' אמות מפני הכדוי שנרכוהו

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין רנט

עכשיו למה לא באתם אמרו לו לא היה לנו פנאי
 אמר להם חמה אני אם ימותו מיתת עצמן א"ל
 ר"ע שלי מהו א"ל שלך קשה משלהן נטל ב' ^{שאתם}
 זרועותיו והניחן על לבו אמר אוי לכם ב' זרועותי ^{יודע שיש}
 שהם כשני ספרי תורות שנגללין הרבה תורה ^{בידי ללמוד}
 למדתי והרבה תורה לימדתי הרבה תורה ^{יותר}
 למדתי ולא חסרתי מרבתי אפילו ככלב המלקק ^{מההיא}
 מן הים הרבה תורה לימדתי ולא חסרוני תלמידי ^{דכטיינות}
 (אפי') [אלא] כמכחול בשפופרת ולא עוד אלא שאני ^{קישואין}
 שונה ש' הלכות בבהרת עזה ולא היה אדם שואלני ^{דלקמן}

במקלות תכור של עכנאי נב"מ: שלי מהו צמה תהא מיתתי:
 שלך קשה משלהם מפני שלנך פתוק כאלוס ואלו שמאכני
 היית למד תורה הרבה: נטל ר"א שתי זרועותיו: שנגללין
 כנגללין ס"ת והכתב מכוסה כך תתעלם ותתכסה תורה שנלבי
 כשאמות לפי שלא שמעוני ולמדו ממני: ולא חסרתי מרבתי
 (אפילו) ככלב המלקק מן הים לפי חכמתם שהיתה גדולה אין ^{ע' דס"א}
 תלמידי עולה לקסרם ולקבל מהם חכמה שא מעט ככלב המלקק
 מן הים וכן תלמידי לא חסרוני ולא קבלו מחכמתי לקסר את
 יתרון חכמתי מהם אפי' כמו שמקסר המכחול בשפופרת בטבול
 א': לא חסרתי כלו' לא חסרתים מחכמתם ממה שהיו מתקלה
 גדולים יותר ממני וגם עתה גדולים הם ממני (לפי שלמדתי מעט
 מהם) [לפי שלא למדתי מחכמתם כ"א מעט מהם]: שפופרת
 קנה שנותכיס נה כקול ומכחול קיסס של עץ או של כסף שתוקצין
 בתוכו ומטבולו בכחול ומולאו: בבהרת עזה בהלכות מראות

